

GOSPODARENJE PAPIROM U GOSPODARSTVU

Radionica HR PSOR-a i Zagrebačke banke

Zagreb, 5. veljače 2003.

Rezultati

Na poticaj i poziv Zagrebačke banke zainteresirani članovi Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (HR PSOR) razmijenili su praktična iskustva postupanja s papirom u proizvodnim i uslužnim društvima. Podravka, Pliva i Ericsson Nikola Tesla (ETK) predstavili su studijske primjere postupanja s papirom, prikazali postignute rezultate, zapažanja i preporuke.

Impresivne količine papira predane skupljačima¹ i izravni novčani učinci nisu jedini rezultati brižljivog postupanja s papirom. Pokazalo se da **briga za papir može unaprijediti interne poslovne procese, poboljšati organiziranost i dati smisao zajedničkom zalaganju zaposlenika za okoliš.**

Udjel papira u ukupnom komunalnom otpadu izrazito je visok i u proizvodnim društvima. Stoga **odvojeno prikupljanje papira znatno snižava troškove odvoza komunalnog otpada.** Preduvjet tome je plaćanje naknade za komunalni otpad prema njegovoj količini. Posljednjih godina povećava se broj skupljača komunalnog otpada u Hrvatskoj koji uvode plaćanje naknade za odvoz komunalnog otpada iz gospodarstva prema broju odvoza. Od prošle godine među njima je i zagrebačka Čistoća. Društva koja odvajaju koristan otpad iz nerazvrstanog komunalnog otpada time su dobila izravni financijski poticaj za svoje zalaganje.

Potražnja za otpadnim papirom raste. Na web-stranici HGK-ove Burze otpada potražnju za papirom oglašavaju skupljači iz Matulja, Gospića, Rijeke, Krapine i Zagreba. Prema iznesenim iskustvima, uvjeti pogodbe sa skupljačima dogovaraju se od slučaja do slučaja, ovisno o količini, učestalosti preuzimanja, ujednačenosti ponude i dr. Čini se da su kvaliteta i razvrstanost papira trenutno manje važne skupljačima. U svim razmotrenim slučajevima papir se ili otkupljuje, ili ustupa bez naknade, ali uz druge ugovorene pogodnosti.

¹ Prema prikazanim podacima, PLIVA i Podravka zajedno prikupe i predaju skupljačima preko 800 tona otpadnog papira godišnje.

Organizacija postupanja s papirom dio je cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Stalno praćenje stanja, izbor prikladnih pokazatelja napretka i poznati rezultati nužan su dio uspješnog postupanja s otpadom. **Organizacija mora biti transparentna, a zaduženja jasno određena.** Uz središnje koordinacijsko mjesto potrebni su i zaduženici po odjelima / lokacijama. Papir je, naime, najprikladnije odvajati na mjestu nastanka – u uredu (dopisi i dokumenti, novine, promotivni materijali i sl.) i u pogonu (ostaci papira koji se koristi u tehnološkom procesu, ostaci ambalaže vlastitih proizvoda, ambalaža sirovina i polusirovina i sl.). Potreban je odgovarajući broj i prikladan razmještaj manjih priručnih spremnika; najčešće se koriste kartonske kutije. Interni put skupljenog papira od kartonske kutije do glavnog internog sabirališta može imati nekoliko prekrcaja te također treba biti organiziran i nadziran. U Podravci za papir koriste vreće druge boje. Pres kontejner kao konačno sabiralište pod stalnim nadzorom najbolje je rješenje za lokacije koje proizvode veću količinu otpadnog papira, poručuju iz PLIVE.

Učinkovito prikupljanje papira zahtijeva upućivanje, odgoj i motiviranje zaposlenika, posebice čistačica. Poticajno djeluju obavijesti o rezultatima prikupljanja papira i o tome kako je, gdje i s kojom svrhom iskorišten skupljeni papir. U Podravci se skupljanje papira potiče odlukom prema kojoj prihod ostvaren otkupom papira pripada odjelima koji su ga skupili. Dobra iskustva i poticaje treba prenositi i izvan društva - dobavljačima i suradnicima. Primjer PLIVE pokazuje kako briga za papir može utjecati i na design proizvoda.

Omjer količine nabavljenog papira i papira predanog skupljaču, premda se ne radi o istom papiru, jednostavan je i razumljiv pokazatelj učinkovitosti na ovom području, smatraju u Podravci. No osim praćenja količine nabavljenog i skupljenog papira, potrebna je i analiza potrošnje, jer se vremenom mijenjaju i način korištenja papira i količine koje se koriste za određenu namjenu. Tvrtke različitim mjerama potiču manju potrošnju papira – učinkovitijom organizacijom uredskog rada, standardima potrošnje papira po zaposleniku ili odjelu, uputama o obostranom korištenju uredskog papira i sl. **Zanimljivo je da visoka razina e-komuniciranja ne smanjuje potrošnju papira.** To pokazuju primjeri iz svijeta i našeg ETK-a. No, nadzor nad potrošnjom papira u ETK-u je potaknuo poboljšanja internih administrativnih postupaka poput obračuna plaća i putnih naloga u kojima se papir više gotovo i ne koristi. Primjenom e-obračuna plaća godišnje se u ETK-u uštedi približno 17.000 listova papira, 17.000 omotnica i 100.000 kuna. Korištenjem programa TRAMP (TRAVel Management Program) za obračun službenih putovanja ostvaruje se godišnja ušteda od oko 50.000 listova papira i oko 500.000 kuna. Usto je smanjeno vrijeme rada i povećana transparentnost poslovnih procesa. Manja potrošnja papira u nekim procesima omogućila je njegovo veće korištenje, bez ograničavanja, u druge svrhe koje su za organizaciju važne i opravdane. Primjer potvrđuje potrebu sustavnog nadzora, praćenja, analize i usmjeravanja potrošnje papira.

Organizacija: Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj i Zagrebačka banka

Obavijesti i www.hrpsor.hr

studijski primjeri:

Sudionici: Predstavnici osnivača HR PSOR-a:

Croatia Airlines * Ericsson Nikola Tesla * Jadran Galenski laboratorij * LURA
* PLIVA * Podravka * Razvitak * Vetropack Straža * Zagrebačka banka